

Regionkontoret
Regional utveckling
Janet Harrysson
Social Hållbarhetsstrateg

Konsekvensanalys

Datum	Diarienummer
2025-09-18	RS190659

Regionstyrelsen**Barnkonsekvensanalys och jämställdhetsanalys****Granskning av Regional fysisk plan Halland 2050****Sammanfattning**

Den regionala fysiska planen i Halland syftar till att skapa en tillgänglig, inkluderande och sammanhållen region. Planen påverkar grupper av barn och vuxna, däribland flickor, pojkar, kvinnor och män, olika beroende på bakgrundsfaktorer som ålder, geografisk hemvist och individuella behov.

Barn påverkas även olika av beslut om regional fysisk planering beroende på livssituation, arbetsförhållanden och fritidsaktiviteter. Barn som bor i områden där bebyggelse eller exploatering planeras påverkas exempelvis direkt genom förändringar i sin närmiljö. Barn med funktionsnedsättning är däremot särskilt beroende av en tillgänglig fysisk miljö med anpassade lekplatser och framkomliga vägar. Barn i socioekonomiskt sårbara grupper påverkas av boendemiljö och tillgång till service, vilket har stor betydelse för deras livskvalitet och möjlighet till delaktighet.

Kvinnor och män påverkas också olika av den fysiska planeringen beroende på deras livssituation, arbetsförhållanden och fritidsaktiviteter. Det förekommer tydliga skillnader mellan könen sett till boendemiljö och transport. Kvinnor tenderar att vistas mer i närmiljön, vilket gör att kvaliteten på boendemiljön kan få större betydelse för deras hälsa och trygghet. Män och kvinnor använder olika transportmedel när de ska ta sig till och från arbetet. Den regionala fysiska planen syftar till att skapa en tillgänglig, inkluderande och sammanhållen region, vilket kan främja jämställdhet genom att utforma bostadsområden, kollektivtrafik och offentliga miljöer med fokus på trygghet, tillgänglighet och jämlikhet.

För att jämställdhet och jämlikhet ska kunna främjas, och därmed olika behov tillgodoses, i regional fysisk planering bör barn- och jämställdhetsanalyser genomföras i fortsatt planerings- och implementeringsarbete. Vidare behöver barn och unga, kvinnor och män involveras i planeringsprocessen. Dessutom bör åtgärder vidtas för att förbättra tillgängligheten till kollektivtrafik och cykelvägar, samt för att öka säkerheten och den faktiska och upplevda tryggheten i offentliga rum för alla invånare.

En ökad kunskap och medvetenhet om jämställdhetsfrågor är av stor vikt i fortsatt planerings- och implementeringsarbete, och användning av könsuppdelad statistik kan bidra till att identifiera och adressera eventuella ojämställdheter. Genom att beakta dessa aspekter kan den regionala fysiska planen bidra till att skapa en mer jämlik, inkluderande och hållbar samhällsutveckling i Halland, där alla invånare har lika möjligheter och förutsättningar att leva, bo och verka.

Ärendet i korthet

Den regionala fysiska planen i Halland är ett verktyg för att samordna och planera utvecklingen av regionen på ett hållbart sätt. Planen syftar till att skapa goda förutsättningar för bostadsförsörjning, kollektivtrafik, transportinfrastruktur och andra viktiga samhällsfunktioner. Den tar hänsyn till både mellankommunala och mellanregionala perspektiv och strävar efter att integrera olika utvecklingsprocesser för att stödja en hållbar tillväxt i hela Halland. Planen är också kopplad till globala mål som Agenda 2030 och EU:s mål för klimatneutralitet 2050. Genom att samordna insatser och resurser på regional nivå kan Halland bättre möta framtida utmaningar och dra nytta av de möjligheter som regionens tillväxt innebär.

Barnkonsekvensanalys

Vilka grupper av barn påverkas av beslutet, direkt eller indirekt?

Barn påverkas olika av beslut om Regional fysisk plan beroende på ålder, bakgrund och behov.

Beslutet har olika konsekvenser för olika grupper av barn, vilket gör det nödvändigt att inkludera deras olika behov och perspektiv i planering och genomförande. Nedan redogörs för hur olika grupper av barn påverkas;

Barn i områden som planeras för bebyggelse eller exploatering påverkas direkt.

Deras närmiljö förändras, vilket kan innebära att grönområden, lekparker eller andra utomhusmiljöer försvinner, omformas eller tillkommer.

Barn som tar sig till och från skola samt fritidsaktiviteter påverkas av planens utformning.

Förändringar i kollektivtrafik, cykelvägar och gångstråk har betydelse för barns trygghet och tillgänglighet i vardagen.

Barn med funktionsnedsättning påverkas av tillgängligheten i den fysiska miljön.

En inkluderande planering är nödvändig för att säkerställa att barn med funktionsnedsättning har likvärdig tillgång till offentliga miljöer.

Barn i socioekonomiskt sårbara grupper påverkas av boendemiljö och tillgång till service.

Planens inverkan på bostadsområden, närservice och rekreationsytor har stor betydelse för barnens livskvalitet och möjlighet till delaktighet.

Barn och unga i olika åldersgrupper har olika behov och anspråk på den fysiska miljön.

Små barn, i åldern 0–6 år, behöver närhet till lekplatser, förskolor och säkra trafikmiljöer.

Skolbarn, i åldern 7–15 år, påverkas av skolvägar, kollektivtrafik, fritidsaktiviteter och trygghet i offentliga miljöer.

Ungdomar, i åldern 15–18 år, behöver tillgång till mötesplatser, kultur, idrott och möjlighet att röra sig fritt och säkert i regionen.

Genom att beakta dessa olika behov och anspråk kan man skapa en regional fysisk plan som tillgodoser barns rättigheter och behov, oavsett ålder eller bakgrund.

Hur har barnperspektivet och barns perspektiv inhämtats och omhändertagits? Vad framkom vid inhämtningen?

Hur man har beaktat barnperspektivet

Barnperspektivet har beaktats och tillämpats genom kunskapsinhämtning från bland annat nationella myndigheter, forskning och regionens tidigare erfarenheter. Kunskapen har tillämpats vid planering och utformning av den regionala fysiska planen.

I den regionala fysiska planen har barnperspektivet integrerats genom att identifiera barn och unga som en av fyra prioriterade grupper, tillsammans med äldre, personer med funktionsnedsättning och socioekonomiskt sårbara grupper. Planen lyfter fram att barn är särskilt känsliga för sin omgivning och att deras uppväxtmiljö har stor betydelse för deras framtida hälsa och välbefinnande. Det konstateras att barn från familjer med kortare utbildning och lägre inkomst oftare exponeras för riskfaktorer i både boendemiljö och närmiljö. Därför betonas vikten av att den fysiska planeringen aktivt tar hänsyn till dessa barns behov (Källa: [Boverket](#)). En viktig inriktning i planeringen är att skapa sömlösa kopplingar mellan stadsdelar och tätorter för att minska mentala och sociala barriärer som kan påverka barns rörelsefrihet och känsla av tillhörighet. Planen förespråkar även utvecklingen av inkluderande platser för samspel, möten, lek, lärande, kultur och idrott – miljöer där barn och unga kan vara aktiva, känna sig trygga och uppleva delaktighet. Genom att beakta dessa aspekter syftar planen till att skapa en regional fysisk miljö som främjar barns utveckling och trivsel.

Barnperspektivet har även belysts både i avsnittet om kris och beredskap och i den separata hållbarhetsbedömning som genomförts och bifogats planen, vilket ytterligare understryker vikten av att barns rättigheter och behov beaktas i den långsiktiga samhällsplaneringen.

Hur barns perspektiv har beaktats

Ur barnens perspektiv är det avgörande att deras röster och erfarenheter tas på allvar. Vid framtagandet av planen fanns en ambition att genomföra en bred dialogprocess med olika ungdomsgrupper i Halland. Denna ambition kom att avgränsas till ett särskilt dialogtillfälle med elever från naturvetenskapsprogrammets samhällsinriktning/hållbart samhällsbyggande på Sannarpsgymnasiet i Halmstad. Under samtalet lyfte eleverna fram frågor som rör trygghet kopplat till olika platser i deras närmiljö, samt behovet av tillgänglig kollektivtrafik – särskilt under sena kvällstimmar. Aspekter som rör tillgänglighet och trygghet har beaktats i den regionala fysiska planen, bland annat genom insatser för att skapa trygga hållplatser, cykelparkeringar och gångstråk. Dessa aspekter har även delvis tillvaratagits och integrerats i det trafikförsörjningsprogram som har utvecklats parallellt med den regionala fysiska planen.

Att som regional aktör föra direkt dialog med yngre barngrupper bedömdes däremot som svårare att genomföra. En viktig anledning är att det i första hand är kommunerna som har mandat och möjlighet att ta emot och agera på det barnen lyfter – exempelvis frågor som rör deras närmiljö. Med en tydlig samplanering tillsammans med kommunerna hade dialogen med barngrupper däremot kunnat bli mer relevant och genomförbar.

För att säkerställa att planens tillgodoser hela målgruppens behov bör barns och ungas röster och erfarenheter ges en mer central roll i genomförandeprocessen. Detta kan ske genom följande insatser:

- Genomföra barnkonsekvensanalyser (BKA) som en del av genomförandeprocessen.
- Involvera barn och unga genom exempelvis workshops, skolprojekt eller digitala dialogverktyg.
- Tillhandahålla kunskap, stöd och verktyg för dialog via den digitala verktygslåda som planeras.

Vad är barnets bästa i det specifika ärendet?

Barn påverkas olika av beslut om regional fysisk planering beroende på deras ålder, bakgrund och individuella behov.

Barn som bor i områden där bebyggelse eller exploatering planeras påverkas direkt genom förändringar i sin närmiljö, vilket kan innebära minskad eller ökad tillgång till grönområden, lekplatser och samhällsservice samt risker runt buller- och luftförorening. Barn som använder utomhusmiljöer påverkas av förändringar i tillgänglighet och kvalitet på rekreationsytor, medan barn som reser till skola och fritidsaktiviteter påverkas av hur kollektivtrafik, gångstråk och cykelvägar utformas – faktorer som är avgörande för trygghet och självständighet. Barn med funktionsnedsättning är särskilt beroende av en tillgänglig fysisk miljö med anpassade lekplatser och framkomliga vägar. Barn i socioekonomiskt sårbara grupper påverkas av boendemiljö och tillgång till service, vilket har stor betydelse för deras livskvalitet och möjlighet till delaktighet. Dessutom har barn i olika åldersgrupper olika behov. Små barn behöver närhet till lek och förskola, skolbarn påverkas av skolvägar och fritidsmöjligheter samt möjlighet att röra sig fritt och säkert i regionen, och ungdomar behöver även tillgång till mötesplatser, kultur och idrott. Genom att ta hänsyn till barns olika behov kan den regionala fysiska planeringen bidra till att främja barns rättigheter, trygghet och utveckling i hela Halland.

Jämställdhetsanalys

Berör ärendet kvinnor och män?

I Regional fysisk plan framgår det att olika grupper av flickor, pojkar, kvinnor och män påverkas av den fysiska planeringen på olika sätt beroende på deras livssituation, arbetsförhållanden och fritidsaktiviteter. Planen syftar till att skapa en tillgänglig, inkluderande och sammanhållen region, vilket innebär att den fysiska miljön ska vara anpassad för alla invånare oberoende av bland annat kön.

Rapporter och kunskapsunderlag visar att boendemiljö är ett område där skillnader mellan kvinnor och män blir tydliga, exempelvis i hur buller, luftföroreningar och tillgång till samhällsservice påverkar vardagen. Kvinnor tenderar att vistas mer i närmiljön, vilket gör att kvaliteten på boendemiljön kan få större betydelse för deras hälsa och trygghet (Källa: (

Transport är ytterligare ett område där könsskillnader tydligt framträder. Generellt gör kvinnor fler bilresor än män för att göra inköp och uträdda ärenden, medan män gör fler resor i tjänsten än kvinnor. Kvinnor promenerar mer och reser mer med kollektivtrafik än män. Men mönstren gäller inte överallt. Detta påverkar behovet av trygga, tillgängliga och välplanerade kollektivtrafiklösningar samt cykelvägar som möter olika gruppers behov (Källa: [Rapport: Skillnader i mäns och kvinnors resande med kollektivtrafiken.](#))

Grönområden och fritidsaktiviteter är också viktiga att beakta ur ett jämställdhetsperspektiv. Kvinnor och män kan ha olika preferenser när det gäller fritid, vilket påverkar hur de använder grönområden, lekparken och andra utomhusmiljöer – både i form och omfattning. För att uppnå en mer jämlik och inkluderande samhällsutveckling är det avgörande att analysera hur olika grupper påverkas av den fysiska miljön. Genom att integrera ett jämställdhetsperspektiv i regional och lokal planering kan man identifiera och motverka strukturella skillnader som påverkar flickor, pojkar, kvinnor och män på olika sätt (Källa: [Vägledning för jämställd fysisk planering - Jämställdhetsmyndigheten.](#))

Finns könsuppdelad statistik? Förekommer skillnader mellan grupperna? Finns det sakliga förklaringar till skillnaderna?

Den regionala fysiska planen innehåller ingen tydligt könsuppdelad statistik. Däremot finns andra kunskapsunderlag som visar att kvinnor och män har

olika behov och förutsättningar – exempelvis inom transport, bebyggelse och beredskapsfrågor. Boende- och närmiljö påverkar vår hälsa, vilket bland annat lyfts i [Boende- och närmiljö påverkar vår hälsa – Miljöhälsorapport 2024, rapport-2024-12-genomforandeplan-kvinnor-fred-sakerhet-2024-09-09](#).

Den regionala fysiska planen visar att skillnader i jämställdhet och social rättvisa delvis beror på geografiska variationer i tillgång till samhällsservice, bostäder och infrastruktur. Genom att använda verktyg som jämställdhetsanalys, barnkonsekvensanalys och principer för universell utformning kan man upptäcka strukturella hinder som påverkar olika grupper – särskilt kvinnor, barn, äldre och personer med funktionsnedsättning. Planeringen visar också hur dessa hinder kan motverkas genom en mer inkluderande fysisk planering.

Vid tillämpningen av den regionala fysiska planen blir det betydande att undersöka och synliggöra vilken könsuppdelad statistik som finns.

Vilka konsekvenser har beslutet om en regional fysisk plan för kvinnor och män?

En regional fysisk plan är fördelaktig för Hallands invånare, såväl sett till kön som andra bakgrundsfaktorer. En gemensam grund kan främja en mer likvärdig fysisk planering i länet, där invånarnas olika behov och anspråk synliggörs samt tillgodoses i regional och lokal tillämpning.

Den regionala fysiska planen i Halland bygger på att olika aktörer tar ansvar inom sina respektive uppdrag. Kommunerna hanterar markanvändning och lokala intressen, medan den regionala nivån bidrar med vägledning utifrån ett bredare perspektiv. Genom att ta hänsyn till olika behov hos flickor, pojkar, kvinnor och män i samhällsplaneringen, kan den fysiska planen främja jämställdhet genom att utforma bostadsområden, kollektivtrafik och offentliga miljöer med fokus på trygghet, tillgänglighet och jämlikhet kan olika behov utifrån kön, ålder och livssituation tillgodoses.

Vilka åtgärder behövs för att göra förbättringar utifrån analysen?

Utifrån analysen behövs åtgärder för att främja jämställdhet och jämlikhet i bebyggelse och transport. Exempelvis kan det behövas insatser för att öka tillgängligheten till kollektivtrafik och cykelvägar, samt för att förbättra säkerheten och den faktiska och upplevda tryggheten för kvinnor och män i offentliga rum. Vid tillämpningen av den regionala fysiska planen, både på

regional och lokal nivå, blir det aktuellt att identifiera och genomföra relevanta åtgärder.

Det krävs även insatser för att öka kunskapen och medvetenheten om jämställdhetsfrågor i genomförandeprocessen, samt för att säkerställa att både kvinnor och män aktivt involveras i denna process.

Genom att använda könsuppdelad statistik och uppmärksamma skillnader mellan grupperna kan planen i högre grad ta hänsyn till både kvinnors och mäns behov och rättigheter. Det är också värdefullt att analysera möjliga konsekvenser av beslutet för att bidra till ökad jämställdhet och inkludering i den fysiska miljön.